

«Serem dignes de l'atenció dels treballadors i les democràcies del món i sabrem correspondre als interessos de la Pau, sota el signe del Dret i de la Justícia».

(PRESIDENT COMPANYS)

LA IL·LUSIO DE MACIÀ

per Marià Rubió Tuduri

Jo el vaig sentir moltes vegades, en la intimitat i en públic, explicar la seva il·lusió. L'avi volia una Catalunya plena, plena de catalans agermanats, felços, amb una caseta i un hortet per cada un. I sabia que aquesta il·lusió no era un somni. Sinó que era possible, i fàcilment realitzable, treballant tothom, des del primer Magistral fins al més modest dels ciutadans. Però calia treballar, treballar molt, incansablement.

La Catalunya rica i plena, il·lusió de Macià, no havia d'ésser un regal, caigut del cel, com donatiu de màgia, ni com miracle de sant. L'avi no creia ni en la màgia ni en el sobrenatural, en cap de les seves formes. Per això, la seva vida política i el seu apostolat foren de perseverança i de treball. Cada hora un mateix pensament, cada dia un mateix esforç, fins a la victòria del seu ideal. Sempre, tota una vida, sense desmai ni claudicació... com qui veu clar en l'horitzó llunyà el punt vers el qual deu navegar i no plany cap esforç per arribar-hi.

L'avi, tota amb la mà el seu ideal; morí creient que la il·lusió de la seva vida seria aconseguida.

Però l'avi no podia pensar que una onada de peresa envairia les nostres classes treballadores. Com s'havia d'imaginar ell — catalanista — que els catalans entrarien en ferotge pugilat per agafar situacions per a no treballar? Igual hauria cregut això que si li haguessin profetitzat que els catalans deixarien d'emocionar-se davant de les bel·leses del nostre paisatge, o de les planes heroiques de la nostra història.

Si ho hagués endevinat, quin no hauri estat el sofriment de Francesc Macià?

Ara morí l'avi, els que pel seu guiatge aprenguerem a estimar el poble de Catalunya, pel dolor que l'avi hauria sentit i pel nostre propi dolor, ens cal esforçar-nos a recobrar el terreny perdut.

Recobrem Catalunya, i recobrem-la pel treball. Que ningú no es pensi que Catalunya és el jac d'or i tranquil·litat del qual hom frueix de la vida. Catalunya és un lloc de treball. Els que som catalans, i els que han vingut a Catalunya per llur desig o forçats per la violència de la guerra, han de saber que no hi ha a Catalunya fonts de riquesa natural i que aquí el benestar és fet de la suor dels treballadors.

Recobrem Catalunya, és a dir, tornem a treballar.

Assagistes de tota mena han desfilat pel nostre Govern català i tots ells han portat a la butxaca fórmules vistoses perquè la gent visqués millor. Esperant el màgic resultat de l'aplicació de la fórmula, el poble català ja no treballa com abans. I cada dia es buida, una mica més, la reserva nacional de riquesa que generacions de treballadors — els nostres avantpassats — havien anat acumulant i que eren la glòria de Catalunya i la raó del seu benestar relatiu.

La caseta i l'hortet de Macià s'allunya cada dia, perquè hom ha fet entendre al nostre poble que no calia treballar.

El President Macià, des del guanyat repòs de la seva tomba, ha d'estremir-se de ganes d'agafar les eines que han deixat caure els que el segueixen, torçant la doctrina de Macià i convertint l'exercici al treball en la invocació d'un miracle.

Però l'herència de Macià està ben guardada. Al costat del poble un col·laborador de Macià vetlla. No es perdran les virtuts de la raça. Tornarem a treballar. Catalunya tornarà a ésser rica i plena, i aquell benestar, promesa de Macià, el realitzarà Lluís Companys.

El poble espera la veu de comandament que dirà: «Fora noses, fora assaigs. Rectifiquem tot el que s'ha fet equivocament. Deixem corre el que estorba. Foragitem tot el que ens desnaturalitza i mirant solament l'enemic que hem de combatre i les generacions futures que ens judicaran, treballem, treballem, treballem».

(Reproduït de la revista «Ràdio Barcelona»)

Discurs de l'Honorable President de la Generalitat en la manifestació de diumenge



«Catalans: La manifestació no ha tingut com a objectiu altra finalitat que restar un homenatge fervorós d'admiraació a l'Exèrcit de la República, que es cobria de glòria i que defensa, amb el seu sacrifici i la seva sang la dignitat i la llibertat dels homes i dels pobles.

Ací hi ha avut tot Catalunya que es manifesta amb una sola expressió i un sol sentiment: aconseguir la victòria i restar un homenatge a l'Exèrcit pel seu valor i el seu heroisme insuperables. Tots els parlaments que han pronunciat els representants de les organitzacions polítiques i sindicals han destacat la unitat incombustible i la fe en la victòria.

Vull recollir

d'una manera especial la solidaritat que acaba d'expressar el secretari general de la CGT de França, M. Jouhaux, representant de l'obrerisme que, amb les democràcies d'Europa, formen la barrera posada a l'audàcia feixista.

Victòries avui; lluites ahir, nous episodis demà. El triomf que hem obtingut no ens farà perdre la serenitat. Sabem que la victòria definitiva és segura. No ens ho fa dir ni fantasies ni lleugeresses. Estem disposats a guanyar perquè tenim un Exèrcit model d'organització, de disciplina i de tècnica, perquè està alimentat per ideals superiors. Tenim la raó i posem la força. (Entusiàstics aplaudiments.)

Els treballadors i les democràcies de tot el món tenen la mirada fixa en la nostra lluita i serem dignes de llur atenció i sabrem correspondre als interessos de la Pau, sota el signe del Dret i de la Justícia.

Situem molt altes les nostres ambicions, perquè el destí ha volgut fer-nos servir de baluard contra les audàcies dels nous bàrbars que prediquen la guerra exaltant la força i menyspreen els valors etèrns de la Democràcia, sota l'ombra de la qual es troba la pau. Sostenim la guerra per a defensar aquests sentiments i els postulats supremes de la llibertat humana».

Catalunya i Portugal

No fa gaire dies que tot tallejant un diari estranger ens va venir sota els ulls una informació de Lisboa, en la qual eren descrites les solemnes cerimònies oficials celebrades el dia primer d'aquest mes per a commemorar l'aniversari de la revolució que «va alliberar Portugal de la dominació espanyola», segons els mots textuals de la informació alludida.

Els catalans sabem prou bé quin és la data commemorada: la del primer de desembre del 1640. I ho sabem prou bé, perquè la revolució portuguesa es produí i triomfà gràcies a la revolució catalana que esclatà mesos abans i que havia atret cap a la frontera nostra les millors tropes espanyoles i estrangeres de Felip IV.

I bé: ¿no s'adonen els portuguesos que, sota el règim feixista en què ells es troben, la commemoració del 1640 no té sentit? ¿No s'adonen que l'ideal lusità, com l'ideal català, no pot ésser agermanat amb la ideologia totalitària? ¿No s'adonen que la tradició nacional portuguesa no s'adonava amb la simpatia ni amb l'ajut que el Govern de Lisboa concedí a l'anomenada Espanya nacional, que és l'hereva de l'Espanya de Felip IV i del comte d'Olivares, contra la qual van alçar-se els catalans i els portuguesos?

Per sort i honor i glòria dels catalans, la nostra pàtria sosté avui, en essència, el mateix ideal democràtic i autonomista de l'any 1640. Si Catalunya arribà fins a separar-se d'Espanya, culpa va ésser de la monarquia absoluta i assimilista. La Generalitat actual reproduceix, al cap de tres segles, l'actitud de l'antiga Generalitat.

Aquesta sort, aquest honor, aquesta glòria, no han pogut tenir-los els portuguesos dels nostres dies. No han perdut la independència formal de l'Estat; però han perdut temps ha la independència espiritual, i són governats per l'esperit del rei i del privat contra els quals es revoltaren els portuguesos el segle XVII.

Aleshores Catalunya estava en excel·lents relacions amb Portugal. El mateix dia de la gran victòria catalana de Montjuïc damunt l'exèrcit real que volia apoderar-se de Barcelona, arribava ací un ambaixador del poble lusità i era rebut cordialíssimament.

Nosaltres voldríem, d'ací estant, fer un advertiment sobre el problema de Portugal davant les perspectives de victòria que cada vegada s'obren més àmpliament davant l'Espanya republicana.

Vindrà l'hora de passar comptes amb Oliveira Salazar i la seva gent. Però els comptes, que hom passi o traspassi, han de partir del respecte a l'autèntica voluntat del poble lusità i a la seva sobirania nacional.

Els republicans i tots els homes de llibertat hem de partir d'aquesta base. Així ho hem de fer sobretot els catalans i els bascos, i també els gallecs, tan germans dels portuguesos, que són nacionalment de la mateixa estrip.

Catalunya desitja que Portugal sigui un Estat democràtic, lliberal, republicà. I desitja igualment que sigui una nació lliure i retrobi en la nova llibertat la força, la glòria i la grandesa antigues.

A. ROVIRA I VIRGILI

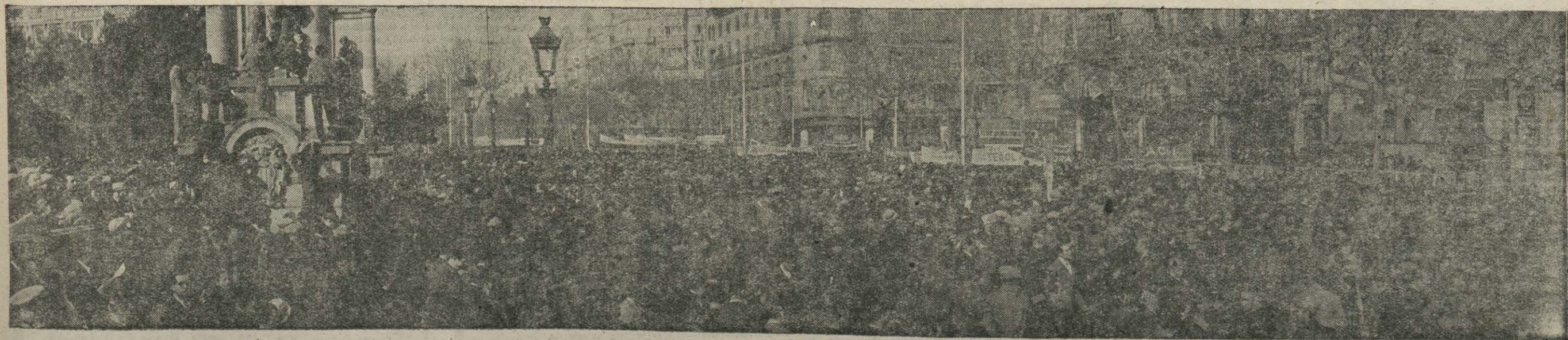
Lleó Jouhaux, saluda els republicans espanyols

Ahí, Lleó Jouhaux, secretari de la C. G. T. francesa, va pronunciar per ràdio la següent allocució: «En nom de la C. G. T. francesa i també en nom del Front Popular francès, vull dir-vos l'el·lègia que hem sentit en saber la victòria de Terol. Nosaltres, que no hem dubtat mai (Passa a la 3a. pàgina)

Les sorpreses del «generalísimo» Pensaven efectuar a Madrid la rifa de Nadal

Madrid, 27. — Als fronts immediats a Madrid, la tranquil·litat ha estat absoluta, malgrat l'intens canoneig de què ha estat objecte la població civil la nit d'ahir. Aquest canoneig, a judici dels caps militars, manca de motiu, ja que no s'obser-

(Passa a la 3a. pàgina)



El poble de Catalunya tributa esclatant homenatge als soldats heroics, que en la lluita suprema afermen la nostra llibertat nacional

Diumenge, Barcelona celebrà la victòria de Terol, amb una manifestació que era com un esclat de joia i de fermesa. Hi era tothom, agermanat per una mateixa voluntat de vèncer

COMENÇA LA MANIFESTACIÓ

A dos quarts de deu començà la concentració de manifestants als

llocs assenyalats. Els manifestants havien d'organitzar-se als carrers que surten al passeig Pi i Margall. Els afiliats a l'Esquerra Republicana

de Catalunya se situaren al carrer del Consell de Cent; els d'Estat Català i Acció Catalana, la Unió de Dones de Catalunya i l'Aliança de

la Dona Jove, al carrer d'Aragó; els del PSU, el SRI i els de JSU, al carrer de València; els de la UGT, als carrers de Provença i Mallorca; la

Unió de Rabassaires, Solidaritat Internacional Antifeixista i FAI, al carrer de Rosselló; al carrer de Còrsega i a l'avinguda de l'14 d'Abril, els militants de la CNT. A la part central del passeig de Pi i Margall se situaren les davanteres de les representacions dels esmentats sectors polítics, sindicals i de solidaritat antifeixista.

Alguns dels balcons de les cases de l'indicat passeig eren exornats amb banderes dels colors de la República i a l'Exèrcit Popular.

La manifestació era precedida per la secció de motoristes de la Generalitat. A tot el llarg del passeig de Pi i Margall se situà nombre públic per a presenciar el pas de la manifestació. Els manifestants foren rebuts pel públic amb visques a la República i a l'Exèrcit Popular.

Clar, l'agombolament de públic fou extraordinari.

EL CAP DEL GOVERN I ELS MINISTRES

Des del balcó de la Presidència del Consell, al passeig Pi i Margall, presidien el pas de la manifestació el president del Consell, Negrín, i els ministres Prieto, Zugazagoitia, Hernández, Ansó, Giner de los Ríos; el sots-secretari de la Presidència, senyor Prat; el sots-secretari d'Estat, senyor Esplá; els sots-secretaris de Finances i d'Economia, senyors Méndez Aspe i Delgado de Torres.

«CAGES» REPUBLICANS Durant la celebració de l'acte varen damunt la ciutat i els seus voltants quatre esquadres de «cages» republicans.

LA TRIBUNA PRESIDENCIAL

A la plaça de Catalunya, davant del Casal de Cultura, s'havia instal·lat la tribuna presidencial. Hi feren acte de presència, per tal de conèixer la desfilada dels manifestants, el President de la Generalitat, senyor Lluís Companys; els con-

sellers del Govern de Catalunya, senyors Sbert, Boix Gimpera, Vidiella i Calvet; l'alcalde de la ciutat, senyor Hiriart Salvador; el comissari general de l'Exèrcit, Crescencià Bilbao; el secretari general de la Confederació General del Treball, de França, M. Lleó Jouhaux; els ex-consellers de la Generalitat, senyors Iglésias i Valdes; l'ex-ministre de la República, Frederic Montseny, i el seu pare Frederic Urles; Cortés del Comitè Regional de la CNT; Rodríguez Bagues, secretari general de la Comissió Executiva de la UGT; Victor Colomer, Duran Rosell, Ruiz Ponseti i Dolores Piers, del PSU i UGT; el director general de Seguretat, senyor De Juan; el diputat senyor Soler i Pla; D'ors Bernal, per l'Aliança de Dones Antifeixistes; el cap dels Serveis de Premsa de la Generalitat Antoni Vilà...

Ultra els esmentats, figuraven en la presidència de la plaça de Catalunya diversos comissaris de Guerra, representants d'altres organitzacions polítiques i socials, gran nombre de periodistes nacionals i estrangers.

(Passa a la 3a. pàgina)

antena

Després de la confirmació de la procedència d'uns textos molt elogiats per a la petita burgesia, ens arriben unes altres que ens diuen que els acolorim el per què s'han fet i tal altres petites incunabules contravenint així la consigna donada pels líders dels apropiadors, centralitzadors o cooperativistes.

Un ciutadà ens trameta la còpia d'un document, en el qual un personatge del partit que abans del 3 de maig, en diaris, ràdios i tribunes, clamava a favor de la petita burgesia, li diu que el seu torn ha d'esser centralitzat amb l'altre torn existent a la localitat.

En una altra carta se'n innova que els líders de X. figuren voluntàriament en una cooperació.

A aquests comunicats els hem de dir que nosaltres no podem fer més que subratllar —una vegada més— la distància que hi ha entre les consignes i la realitat.

«Una cosa és predicar i una altra...»

Els de la cinquena columna han replicat la nostra alegria restant-se de festa en la diada de Nadal. Amb la mínima esperança que els ofereixen les ràdios fascistes, s'han llançat a una forta ofensiva a la reraguarda. Com hem dit, l'operació que han engegat no és altra que l'haner-se mudats en honor del naixement de Jesús. Esforços desesperats de narvis i no res més, perquè temen (?) que Terol ja no és d'ells, digui el que vulgui Don Gonzalo.

«Pobra gent, que s'han hagut de mudar per a millor plorar la diada nadalenca! Un amic que contemplava un element de creta tot mudat pel naixement del nen, comentava, tronc:

«Ara aquesta gent es farà partidària del cardenal Verdier. Ja comencen a festejar les nostres victòries.»

—I del bisbe de Terol, què? — ens ha preguntat un amic.

No hem sabut què respondre-li. Nosaltres tampoc no en tenim cap notícia. Tanta patzoca que faríem amb un bisbe i tot. A la nostra vora, fora capaç de produir un cisme, i atz, no ho diguem, seria molt bonic.

AJUT CATALA

EL FESTIVAL A PROFIT DE LA «DIADA D'HOMENATGE ALS FILLS DEL COMBATENT I ALS HOSPITALITZATS» AL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA ES CELEBRARÀ DIJOU VENT

El festival que s'ava de celebrar el diumenge al matí al Palau de la Música Catalana a profit de la «Diada d'Homenatge al fill del combatent i als hospitalitzats», ha estat traslladat al dijous vinent, dia 30, a les sis de la tarda, al mateix local i sense variacions al programa, el qual manté tots els atractius. El motiu de l'ajornament fou perquè el poble pogués acudir ahir a la gran manifestació d'homenatge a l'Exèrcit Popular.

Cada dia que passa augmenta el nombre de donatius que es reben a «Ajut Català» (Rambla de Catalunya, 25), per aquesta diada. Tothom vol contribuir al fet que els pens dels nostres lluitadors tinguin força i que els nostres ferits i malalts trobin en unes llimadures la prova de solidaritat del poble.

A «Ajut Català» es treballa intensament preparant la diada, que el dia 2 de gener vinent al teatre Olímpia tindrà lloc la seva realització definitiva amb el lliurament de joguines als infants i d'altres objectes als hospitalitzats. No ens cansarem de recomanar que ningú no deixi d'aportar la seva cooperació.

ARRIBADA DE PRESONERS PROCEDENTS DE TEROL

Ha arribat un tren que porta els primers presoners fets per les forces republicanes en la presa de Terol.

Amb les adequades precaucions han estat internats en un local escalent. S'espera l'arribada de més d'aquests presoners.

Un altre Mussolini

Roma, 27. — La senyora de Vittorio Mussolini ha tingut un fill que s'anomenarà Guido. El seu avi rebé la notícia amb gran alegria, segons contenen els íntims del Duce.

Diumenge a Igualada JOSEP SANS, IGNASI CANADELL I MARIAN RUBIO I TUDURI, parlaren a les Joventuts Igualadines

«Si guanyés Franco, diu Rubio, els nostres germans, els nostres fills, no servirien per res més que per carn de canó al servei de l'Alemanya feixista»

Diumenge al matí, tingué lloc a Igualada l'anunciat acte d'afirmació nacionalista, en commemoració del IV aniversari de la mort del primer President de Catalunya, Francesc Macià.

L'ampolla dels d'actes del Centre Republicà és veié plena de gom a gom de militants entusiastes i de companys excel·lents que tenien interès a col·laborar i assistir a un acte d'afirmació nacionalista i dels postulats democràtics i liberals d'Esquerra Republicana de Catalunya i de les Joventuts d'Esquerra Republicana Catalana.

Ori l'acte el President del Centre i alcalde de la ciutat, Pere Bertran, el qual, en breus paraules, glossà el significat de l'acte i posà de relleu l'afirmació i el pensament de les JEREC i del Partit.

En nom de les Joventuts locals, feu us de la paraula Salvador Riba, i en un parlament vibrant i patriòtic, exaltà la memòria del President desaparegut, i estimulà les Joventuts a actuar fortament en sentit nacionalista i social.

En acabar fou fortament aplaudit.

Seguidament parlà Josep Sans, director del setmanari «Ara!», el qual, després de dedicar un emocionat record a la figura de Francesc Macià, examinà amb tot detall l'aportació de Catalunya a la guerra, tot fent veure el que s'ha dit i el que s'ha fet.

Parlà de les 283 fàbriques de material de guerra funcionant continuament a Catalunya, dels 250.000 combatents que Catalunya té als fronts de la llibertat, dels 15.000 catalans morts heroicament en la defensa de Madrid, dels 900.000 refugiats que vagen acollits amorosament per Catalunya, i davant de tot això preguntà veure si Catalunya ha aconseguit amb el seu deure o bé, com s'ha dit per part d'algun, no ha fet tot el que podia.

Recordà, a més, que Catalunya venia el feixisme en vint-i-quatre hores i establí la seva línia de trinxeres a 150 quilòmetres dels seus límits naturals, tot i remarcant amb entusiasme que el front d'Aragó, tan combatut, —malgrat no disposar de grans efectius militars—, ha estat el front que mai no ha reculat.

Acabà el company Sans remarcant la necessitat que Catalunya intervingui directament i activament en la direcció de la guerra.

La guerra, fins avui, ho ha demostrat plenament.

Cal, doncs, que Catalunya dirigeixi, en la seva part més activa, la guerra contra el feixisme.

Tant en acabar el seu parlament com durant alguns dels seus paràgrafs, fou llargament aplaudit.

Ignasi Canadell, del Secretariat General de les Joventuts d'Esquerra Republicana, Estats Catalans, parlà extensament de Macià, i enemics examinà cruaement la situació actual de les Joventuts amb els problemes que planteja la guerra i la reconstrucció catalana.

Posà de relleu el fet que una ordre del Ministeri de Defensa sobre excepcions militars provocà una reunió fulminant de les J.S.U. i J.J. LL., per estar la majoria dels seus components compresos en les lleves demanades.

Les JEREC —diu Canadell— sempre i en tot moment han estat i estan al seu lloc destinat, sense emboscats i sense que ningú miri d'eludir el seu deure.

Les nostres Joventuts, com els 250.000 combatents catalans dels fronts de la llibertat, lluiten amb un pensament i amb una idea. Lluiten per Catalunya, i nosaltres, els d'ací, som els que hem de mantenir aquest calli per Catalunya i pel lluitador.

El parlament del company Canadell fou llargament aplaudit per la nombrosa concurrència.

A continuació, el diputat a Corts, Marian Rubio i Tuduri, féu una exposició de Francesc Macià i de la seva obra, tot posant de relleu la idealitat eminentment obrera de l'obra del President, el qual tot ho posava a la llibertat de Catalunya i al millorament moral i material dels catalans.

Explicà les causes de la rebel·lió dels militars traïdors i assenyalà els veritables motius de la intervenció italo-alemanya amb els seus intents de guerra contra la França democràtica.

Alemanya —diu Rubio i Tuduri— no pot apoderar-se de França lluitant directament contra ella. Per això necessita els qui, al moment d'atacar, ella, clavin el punyal de la traïció a l'espalda de França.

Aquest és el paper que es reservava a Espanya, en cas que triomfés Franco. Aquest és el destí que es reservava als espanyols i als catalans si deixéssim que el feixisme guanyés la guerra entaulada.

Estien en consideracions sobre el tema d'aquells que diuen que la guerra s'ha d'acabar, sigui com sigui, i els diu que cal mesurar a fons aquest sentit. Cal pensar —diu— el que passaria amb això. La nostra joventut, els nostres germans, els nostres fills, no servirien per a res més que per a fer de carn de canó al servei d'Alemanya i al servei dels que tot ho manen des de Berlín. I això ho fan únicament els dirigents alemanys perquè saben que cada vida que es perdés de les nostres no seria més que una vida alemanya que s'estalviaria.

I això no. Perquè nosaltres, catalanistes i nacionalistes esquerrans, lluitem per la llibertat, per la sobirania del dret.

I, damunt d'això —acabà dient Rubio i Tuduri—, aixecarem nosaltres una Catalunya magnífica, lliure i avençada, amb veritable claror de llibertat i de democràcia.

Un ovació clamorosa acollí les darreres paraules de Rubio i Tuduri, el qual ja havia estat aplaudit en els millors dels seus paràgrafs.

Finalment, el president del Centre féu lliurament a les JEREC d'aquest d'una magnífica bandera estelada, amb la recomanació que la defensessin i l'enlaïressin sempre i en tots moments.

A LA MEMORIA DEL PRIMER PRESIDENT DE CATALUNYA FRANCESC MACIÀ

Diumenge, el matí de Terol i Assistència Social, doctor Jaume Alguader, va fer acte de presència davant la tomba del que fou primer President de la Generalitat, i hi diposà un ram de flors.

El viatge que el ministre ha realitzat a Terol, l'impedí de portar a cap l'esmentada visita en la data, que s'escapà l'aniversari de la mort de l'il·lustre patriota català, si bé en aquesta, el seu germà Artur, l'havia representat dipositant en nom seu una magnífica corona.

Acompanyaven el ministre la secretaria general d'Educació i Refugiats, senyoreta Eladia F. Puigdollers, la qual lliurà també, un ram i, diversos funcionaris del ministeri, feren el mateix.

INCENDI EN UN MANIÒMI

Le Puy (França), 26.—Avui ha estat un formidable incendi al maníomi de Montredon, a prop de Le Puy. L'edifici, en el qual es trobaven internats 135 malalts, ha quedat destruït. Fins al moment ja van retirats cinc morts.

Le Puy, 26.—A última hora de la tarda el nombre de cadàvers que havien estat extrets de les ruïnes fumegants del maníomi de Montredon era de 8. A més a més, han estat trobades després totalment carbonitzades, absolutament identificables, la qual cosa s'ha suposat que es tracta d'una nova víctima.

Sembla que els morts són alguns boigs que es trobaven en cel·les especials per als furiosos, i que no van poder ésser salvats a temps, en produir-se l'incendi.

Diversos boigs s'han fet escapolir però s'ignora el nombre d'ells i cap on han pogut dirigir-se.

UNA ANECDOTA DE LA PRESA DE TEROL

Un dels caps republicans, caracteritzat en l'ordenació de les operacions, ens refereix un cas curiós d'error elevat a l'enemiga potència.

Ha ocorregut a primeres hores del matí. Un tinent nacionalista parapaletat d'un grup de soldats, falangistes i requetés, en una casa quicòm distant dels reduïts més forts del cas urbà, ha sortit dels seus refugi a penes veié els soldats republicans, als quals s'adreça, energic:

«On és el vostre cap?—preguntà, ensenya que guardava la pistola, encara fumegant.

Els lluitadors de la llibertat, interpretant el gest com a decisió de lliurar-se phesoner, l'acompanyen a una casa propera on el cap que els comandava s'ajuntà al curs del setze i disparava insistentment a la vegada, contra els enemics que resistien en edificis propers.

Davant per davant els dos militars, el tinent nacionalista, amb un gest d'immensa alegria, es dirigeix al cap republicà, i aixecant el braç dret a l'alçada del front, exclama:

«Per fi, camarada! ¡Miri! Espanya! L'estipor es pinta per un instant en el rostre del cap republicà, però, instantàniament, també, comprèn el que passa, i amb serenitat que acusa un lleu somriure, aclara a l'oficial nacionalista:

«No facis bromes, camarada. Creiem que no arribaríem mai...»

L'ORDRE DEL DIA DE L'INSTITUT DE CARRABINERS

El «Butlletí Oficial» de l'Institut de Carrabiners publica l'ordre següent:

«Brigada 87 de Carrabiners: Salut, valents! Companyia de dinamisme, nova pregona emoció!»

El vostre heroic comportament en la conquesta de Terol emplena d'orgull l'Institut i Espanya! Els croïnistes de guerra estrangers que han seguit les passes del nostre Exèrcit han parlat de vosaltres amb sincera admiració. Admiració per la vostra empena incontentible en l'assalt de posicions que semblaven inexpugnables. I admiració més gran encara per la vostra conducta nobleíssima, cavalleresca, espanyola, dintre de la capital que estavau rendint.

Heu realitzat plenament aquella aspiració que els primers dies de guerra exposà l'actual ministre de Defensa: «En la palestra, durs; amb el vengut, generosos».

Quan els presoners, a milers, desfilaven entre els vostres fusells, un silenci respectuós o paraules d'encoratjament dels vostres llavis feien l'escorta de la vostra marxa. I ni tant sols pogué variar aquella conducta, pròpia de l'encoratjament, el record dolorós de la trullada, a la posició de Pancho Villa, dels cadàvers mutilats d'uns carrabiners que havien aigut a poder l'enemic poc dies abans en un cop de mà. I quan la població civil espantada, amb el temor d'ésser víctima de les atrocitats que ens imputen els traïdors, es trobava amb el vostre tracte de germanor, crida la seva maledicció contra els mentiders de l'Espanya negra. Els comerciants que esperaven veure assaltats llurs botigues per les forces vencedores, com fan sempre els soldats invasors, i com fa especialment l'exèrcit feixista, es trobaren que els soldats de la reconquesta de la nostra pàtria, si cercava algun aliment digna a canvi dels seus diners.

Els soldats republicans que assalten les trinxeres menyspreant la mort paguen, en ple combat, el botí que anava reconquistant llur esforç.

Importament magnífic que no ens faran la justícia de reconèixer! Carrabiners de la 87 Brigada: Amb soldats com vosaltres, la República té assegurada la victòria!

Salut, valents!

Barcelona, 28 de desembre del 1937. — El director general Víctor Salazar.

Crisi a Romania

Bucarest, 27.—Davant la sorpresa general, el rei Carol, que havia declarat la seva abdicació el dia 8 d'agost, fins el dia 27 d'any, ha retornat inesperadament a Bucarest aquest matí. Immediatament ha cridat a Palau a Octaviu Goga, cap del partit radical nacional-cristià, amb el qual ha convençut extensament sobre la situació plantejada després de les últimes eleccions generals.

Aquest esdeveniment dona particular consistència al rumor segons el qual el senyor Tataresscu havia acordat al sobirà la dimissió del GabINET.

Als cercles polítics s'interpreta dit esdeveniment en el sentit que la crisi política ha quedat virtualment oberta, i que de fet, el rei ja ha començat les consultes per a la formació d'un nou Govern.

L'ADHESIO DEL P. S. U. C. AL PRESIDENT COMPANYS

El comitè executiu del P. S. U. C. adreça la següent adhesió al senyor Companys, amb motiu de complir-se el quart aniversari de la mort del Francesc Macià:

«Honorable President: En complir-se el IV aniversari de la mort del primer president de la Generalitat restaurada, us fem patent el nostre sentiment per la pèrdua que Catalunya representa la desaparició de venerable cabdill.

En aquests moments de lluites i sacrificis per la llibertat, la figura senyera de Macià ha d'ésser invocada per tots els catalans, i en record i homenatge a ell, les organitzacions polítiques i sindicals de Catalunya han de saber plasmar en una realitat tangible els anhels d'unitat que tots sentim, ja que la forma unitat de tots els catalans és peyor de la nostra victòria damunt el feixisme, i de la llibertat de Catalunya i de tots els pobles hispànics.

Aprofitem aquesta avinentesa per a testimoniar-vos, una vegada més, el nostre respecte, la nostra sincera adhesió com a president de tots els catalans i com a digne successor del poble primer President.

Barcelona, 25 de desembre del 1937. — El Comitè Executiu del PSUC. — Signat: J. Comorera.

UNA ANECDOTA DE LA PRESA DE TEROL

Un dels caps republicans, caracteritzat en l'ordenació de les operacions, ens refereix un cas curiós d'error elevat a l'enemiga potència.

Ha ocorregut a primeres hores del matí. Un tinent nacionalista parapaletat d'un grup de soldats, falangistes i requetés, en una casa quicòm distant dels reduïts més forts del cas urbà, ha sortit dels seus refugi a penes veié els soldats republicans, als quals s'adreça, energic:

«On és el vostre cap?—preguntà, ensenya que guardava la pistola, encara fumegant.

Els lluitadors de la llibertat, interpretant el gest com a decisió de lliurar-se phesoner, l'acompanyen a una casa propera on el cap que els comandava s'ajuntà al curs del setze i disparava insistentment a la vegada, contra els enemics que resistien en edificis propers.

Davant per davant els dos militars, el tinent nacionalista, amb un gest d'immensa alegria, es dirigeix al cap republicà, i aixecant el braç dret a l'alçada del front, exclama:

«Per fi, camarada! ¡Miri! Espanya! L'estipor es pinta per un instant en el rostre del cap republicà, però, instantàniament, també, comprèn el que passa, i amb serenitat que acusa un lleu somriure, aclara a l'oficial nacionalista:

«No facis bromes, camarada. Creiem que no arribaríem mai...»

«La dona a la reraguarda»

El passat diumenge l'atzar conduí els meus passos a l'avinguda del d'abril. El meu pensament volava en què sap per quins indrets, quan la meua mirada fou atreta per aquest home que descansava damunt la façana d'un gran casal «La Dona a la Reraguarda».

Res més no hauria esdevingut, si el meu instint periodístic no s'hagués desvetllat pel moviment i l'agitació que s'observava als voltants d'aquest casal. Doncs que entraven.

obligada a viure —tròb en un segon terme per una civilització creada per aquests homes, arriba el moment en què ha d'acusar la seva personalitat, la seva vàlua millorada per aquesta tendresa innata en ella, tal com ens trobem ara degut a la lluita sostinguda contra el feixisme.

Invita totes les dones a col·laborar a conquerir la llibertat la màxima aspiració de la civilització i de l'ésser humà.

Acabà la seva disertació emmig d'una ovació que li fou tributada per les assistents.

Seguidament li fou oferida a la senyora Companys la Presidència Honorària de l'entitat, avaluada per un artístic pergamí la qual profundament emocionada agafà la distinció de què era objecte i va oferir el seu ajut, més que material moral, ja que aquest darrer és el que enclou un més gran valor.

Després es serví un «cocktail», ofert per la senyora Companys, a les Delegacions foranes, les quals restaren totes encisades dels actes que acabaven de transcórrer.

A la tarda, després del recital artístic que corregué a càrrec de professors i alumnes editats gentilsment pel mestre Barberà, del Conservatori del Liceu, i entre els que destacuem l'actuació magnífica del professor Gràcia Tarragó, de la soprano Merce Busquets, acompanyada al piano, per Maria Serra, del professor Ferran Guerin, de Ricard Gran i finalment, de la rapsoða Joana Ribas, de l'Escola de Declamació del

Palau de Belles Arts: Orquestra Municipal d'Instruments de Vent — Palau de la Música Catalana: Orquestra

Els dos darrers concerts simfònics populars de la nostra Orquestra Municipal d'Instruments de Vent, acompanyats de comestum una notoria concurrència al vell Palau de Belles Arts, i diem «veï», perquè hom ja no sap què fer-ne dels parcs que estan caient sota avall de la vela centenària, dels vidres esmicolats que deixen el pas lliure a entostats i pulmonies i de tota mena de desferres que indecorosament posen en lloc ben lamentable el nom de la ciutat. Si alguna cosa hi ha, doncs, al vell Palau, que mereixi la llançana del públic i l'admiració del visitant for, són les obres pictòriques que amb tan poca cura s'hi guarden i la música que tan mestriolament hi escampa la nostra excel·lentíssima Orquestra Municipal.

Així, aguantant les inclemències de la Sala, hom escolta en el primer dels esmentats concerts l'obertura de «Rienzi» i «Fula d'Albama» de Wagner; «Peer Gynt», de Grieg; «Leonora», obertura núm. 3, de Beethoven i la magnífica «Serenata» per a tretze instruments de vent, una de les dues que d'aquest gènere deixa l'immortal Mozart.

En el segon i darrer concert, la benemèrita Orquestra Municipal ens deixa escoltar una acadèmica interpretació de la «Simfonia en Re menor», de César Franck; el preludi de l'òpera de Vincent d'Indy «Fervaab», l'obertura de «Tannhäuser», de Wagner i en primera audició per la «Band» una segona Suite de les «Glosses de Cançons Populars catalanes», de Sancho Marcano, que incloua les d'El Pastoret, «El bon cacador» i «Ballet del Pedregós», les quals foren ben del gust de l'auditori que emplenava la sala, per la bellesa i frescor que contenen i l'encant amb què són tractades.

Nal cal dir que el mestre Lamote de Grignon hi posà tota la seva imponderable clàssica com en la resta d'ambdós programes, i en tot moment es veié secundat amb el major entusiasme pel professorat que comanda.

L'Il·lustre director de la Corporació Municipal i els seus expertíssims executants foren llargament aplaudits en cadascuna de les dues audicions esmentades.

També tingué lloc el passat disabte l'anunciat concert per l'Orquestra Simfònica Catalana, dirigida aquest cop pel mestre Ferran d'Obradors.

Representada l'escola russa per Rimski-Korsakoff amb el meravellós poema simfònic «Scheherazade», tant el mestre Obradors com el violinista Josep Solsona, assoliren una brillant interpretació del conte de les mil i una nits que constitueix una de les pàgines més reeixides de la música moscovita coneguda fins ara.

L'Orquestra subratlla magníficament els contrastos de color que s'observen al llarg de la partitura i dibuixa les situacions que comporta el drama amb precisió i eloqüent emotivitat.

«El vals trista», de Schubert, constitueix una pàgina finíssima i romàntica que s'obliga a una falset ben plaent, sense rebuïments de transcendència els quals l'autor no sembla pas desitjos de cercar. Aquesta delicada pàgina fou transcrita pel propi mestre Obradors

Sessió d'obertura del Congrés del Partit C. francès

Aries, 27.— Ahir al matí va tenir lloc la sessió d'obertura del Congrés Nacional del Partit Comunista francès.

El secretari general del Partit, senyor Maurice Thorez, va pronunciar el discurs d'obertura.

El senyor Thorez va dir: «França ha de practicar una política exterior democràtica. La política internacional italiana té la finalitat d'alliar França a la Mediterrània; Itàlia i Alemanya constitueixen un bloc agressiu contra les potències democràtiques.»

Va passar a examinar la situació en què es troba el conflicte espanyol i crítica vivament la política seguida pel Govern francès, política que qualifica de política d'abandonament del poble espanyol.

«El bloqueig de l'Espanya republicana —afegei—, ha estat el cop més dur que s'hagi donat a la política de seguretat col·lectiva. Lluitar contra l'ajut donat al feixisme i l'hitlerisme als rebels espanyols, i reclamen energicament la immediata obertura de la frontera francesa per la part que comunica amb el territori republicà espanyol.»

A continuació va dir que els esforços de França han d'orientar-se vers la Societat de Nacions, organisme que ha de reprendre l'estudi dels «dossiers» del drama espanyol i del conflicte sino-japonès.

En parlar de la política de «ma esteras als catòlics, el senyor Thorez va dir:

«La nostra finalitat no és precisament una convivència amb l'alt clero. Hem de conservar per a la causa del poble a tots els treballadors, sostinguin les doctrines que sostinguin. Som laics i ajudarem l'escola laica, però no substituïm la paraula «Déu» per la paraula «clero», perquè no admetem el monopoli de l'ensenyament.»

Aries, 27.— Aquest matí continuà la discussió entaulada ahir al si del Congrés Nacional del Partit Comunista, respecte la norma assenyalada pel senyor Thorez sobre la missió de la França del Front Popular al món.

Jacques Duclos desenrollà el seu informe respecte la unitat de la classe obrera.

Després d'expressar, a peu dret, aplaudiments entusiàstics al senyor Duclos, l'ovació dura llarga estona, i els congressistes donen crits d'Unitat! Unitat!

Tot seguit s'aixeca la sessió a quart d'una de la tarda.

Liceu, tingué lloc un canvi d'impressions entre totes les afiliades i es marcà el camí a seguir en el moment present i en l'esdevenidor, ajudades per la gran pronunciació del matí, per Jaume Miravittes.

L'entusiasme amb què foren presos tots els acords, augura un avenir brillant per a «La Dona a la Reraguarda», i ara, finalment amb gran gaudi, aquestes dones tan dignes i patriotes.

Avant per Catalunya i la Llibertat.

LA MUSICA

Palau de Belles Arts: Orquestra Municipal d'Instruments de Vent — Palau de la Música Catalana: Orquestra

Els dos darrers concerts simfònics populars de la nostra Orquestra Municipal d'Instruments de Vent, acompanyats de comestum una notoria concurrència al vell Palau de Belles Arts, i diem «veï», perquè hom ja no sap què fer-ne dels parcs que estan caient sota avall de la vela centenària, dels vidres esmicolats que deixen el pas lliure a entostats i pulmonies i de tota mena de desferres que indecorosament posen en lloc ben lamentable el nom de la ciutat. Si alguna cosa hi ha, doncs, al vell Palau, que mereixi la llançana del públic i l'admiració del visitant for, són les obres pictòriques que amb tan poca cura s'hi guarden i la música que tan mestriolament hi escampa la nostra excel·lentíssima Orquestra Municipal.